

TELEGRAFULU ROMANU.

N° 56. ANULU XVII.

Telegrafulu eșo de doue ori pe septemana: joi's și Duminec'a. — Prenumeratiunea se face în Sabiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani ga'ta prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei și pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și țeri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. și pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, in 17/29 Iuliu 1869.

Présântiții P. P. Procopiu I v a c i c o v i c i u
Episcopulu dieceșei Aradului și Ioanu P o p a s u
Episcopulu dieceșei Caransebesului, plecara alaltieri cu post'a de sér'a de aici, fia-care câtra resiedintiele Présântieloru Sele. *)

Eveneminte politice.

Astadi putemu vorbi de sesiune mórta în politica.

Detegatiunile din Vien'a luca pâna acum în comisiuni.

Lucrulu celu mai interesantu celu putemu înregistra astadi este ca a primitu și cas'a lordiloru din Angli'a legea prin carea asuprirea bisericésca, de carea suferira Irii de seculi din partea bisericeii anglicane s'a stersu.

Cuvinte rostite de Prof. I Mesiot'a cu ocașunea incheiării solemne a anului scol. 1868/9 la Gimnasiulu mare român gr-or. din Brasiovu.

Onorata adunare! Eata-ne iera la incheierea unui anu scolasticu, eata-ne cu unu anu mai inaintati în viétia noastră scolastica. Dicu viétia noastră, pentru ca precum suntemu reprezentati aci, negutiatori, meseriasi și muncitori români din Brasiovu, profesorii și scolarii formâmu unu organismu în privinti'a scólei, numai cá factori deosebiti. Precum unu calatoriu, care are o misiune înalta și folositoare siesi și omenimei întregi, unu calatoriu, care spre a ajunge o tinta nobila nu se sfiesce a se espune la o multime de periculi și osteneți, cându ajunge la o statiune, cugeta și reprivescce la drumulu implinitu pâna acolo — sa ne oprimu și noi la acést'a statiune, la care am ajunsu pre drumulu vietiei noastre scolare cu diu'a de astadi și sa privimu inapoi cá de pre o colina, cá sa vedemu cá ómeni, care luca cu cunoscintia de sine, déca drumulu, care l'amu facutu este în drépta proportiune cu aparatele, cu care amu fostu providiuti și progresulu amesuratu osteneleloru suportate. Sa ne facemu socotél'a, cá sa vedemu, déca urmandu în modulu de pâna acum vomu ajunge la tinta séu nu. Acést'a o vomu puté face mai usioru, déca ne vomu revoca în memoria fasele principale, prin care amu trecut în viétia gimnasiului nostru din tempulu urdrei lui și pâna în diu'a de astadi. Resumarea acést'a nu ne va fi greu a o face, de óre-ce cei mai multi din noi au fostu martori presenti ai tempului acéstui'a.

Ne este cunoscuta, domniloru, la toti starea cea deplorabile, în care se aflau români și cu deosebire români de religiunea gr. or. din Transilvania și Ungari'a în privinti'a scóleloru pâna pre la anulu 1848. Afara de câte-va scóle satesci, în care câte-va dieci de copii invetiau a ceti și scrie romanesce, instructiunea publica la noi erá inca unu pium desiderium. Câti-va tineri, pre cari parintiiloru i destinau sa primésca o instructiune mai presu decátu simpl'a cetire și scriere, trebuia se mérga la scóle straine, unguresci séu nemtiesci. Dara câte greutâti li se puneau la intrare în aceste scoli? séu déca în fine se primeau cu câte investive aveau sa se lupte acéstui'a? Sa întrebâmu pre acéstui'a insusi, cáci se afla chiaru în acést'a sala barbati, care și-a facutu studiele lor în acele tempuri grele pentru români. Ei singuri se mira cum de au pututu suportá atâtea apasâri și necasuri în etatea acea frageta, în care omulu este mai putienu inarmatu cu pacientia și stărdintia. Dara mai multu inca, e mirare, ca atari tineri nu si-au parasitu

nationalitatea și religiunea lor, cáci în scólele straine nu audiau decátu glorificarea unei natiuni și religinni straine, iera despre natiunea româna și religiunea ortodocsa orientala séu nu se vorbiá de feliu séu numai batjocuri și atacuri. Apoi sciti ca e deplinu constatatu, ca în inim'a frageta a tinerimei poti inradacina și plantele cele mai veninóse, dintr'unu copilu tineru poti face, ce vrei. Dovéda mai evidenta despre acést'a ne dau iesuitii, cari spre a-si castigá omenimea pentru scopurile lor pusera în seculii trecuti mân'a cu mare aviditate mai pre tóte scólele, i-si însusísera crescerea junimej. Cá tinerii români crescuti și instruiti în scóle straine au remasu și cá barbati credinciosi în parte mare natiunei și religiunei lor avemu sa o multiamimu în adeveru providentiei protegetóre și tenacitâtiei acei'a inascute poporului român, care nici în cele mai grele vicisitudini nu si-a parasitu obiceiurile parintesci, limb'a și religiunea, cu unu cuventu nationalitatea. — Astfelu stâmu înainte cu vre-o patru decenii cu scólele și prin urmare cu cultura noastră nationala, pentru cá numai prin scólele nationale se póte desvoltá o cultura nationala.

Déca vomu luá acum specialu în considerare starea scóleloru la români din Brasiovu înainte cu vre-o 4 decenii, ce vedemu? Vedemu ca pâna pre la 1830 copiii româniloru mai de frunte cereátéza scóla grecésca de aci, cá sa-si însusísca cetirea și scrierea unei limbi straine pentru ei. Chiaru în acést'a sala a-siu puté enumera pre mai multi români, care-si aducú inca bine aminte de falang'a grecésca. De pre la mijloculu deceniului alu 4-lea, dupa ce atinsese undele revolutiunei franceze (din 1830) a dou'a óra marginile Europei vestice începe a se miscá și în români brasioveni o córda a simtiului nationalu. Doue scóle elementarie romanesce, un'a în suburbiulu scheiu și alt'a în cetate, au fostu primulu eflucsu alu acéstui simtiu nationalu desceptatu. Venerabili bestrâni, care erau pre acelu tempu în puterea etâtiei lor vorbescu astadi inca cu lacrimi de bucuria despre acelu tempu dulce alu redescaptării; iera generatiunea mai tinera de barbati dela 35—45 de ani ne spunu cu unu feliu de mandria „ca au invetiatu care mai întâiu în scóla romanésca“. Cu câtu ne apropiamu mai tare tempulu de eliberare de sub jugulu iobagiei, cu atât'a se umfla mai tare peptulu româniloru de simtiulu și iubirea lor pentru limb'a și religiunea stramosiésca. Pre la 1846 apare pentru români gr-or. din Transilvania unu angeru protegetoriu în persón'a Présântiei Sele Archiepiscopului și Metropolitului actualu alu româniloru gr-or. din Ungari'a și Transilvania, unu barbatu, care erá meritulu prin intielepiciunea și esperinti'a sea sa radice natiunea noastră și biseric'a incredintiata purtârei sele de grigia la o stare de prosperare nemai pomenita pâna acum. Totu cam pre tempulu acést'a români frantasi din Brasiovu, cá cându aru fi presimtitu bratiulu celu puternicu și intielepiciunea cea rara a de curendu sositulu loru Archiereu, care avé sa-i conduca se incuragieze în tóte întreprinderile nobile pentru natiune și religiune, începura a cugetá seriosu la infiintiarea unui gimnasiu romanescu în Brasiovu, ba și facura unii pasi la locurile competinte spre a le castigá incuviintiarea acéstui planu doritu alu lor. Dara sperantia desiérta! cugetare indrasnéti! Unde se mai audi-se o atare pretensiune din partea româniloru de rel. gr-or.? Cererea lor fu ignorata cá o aberatiune a unei fantasii infierbentate. Dara nici nu erá acum tempulu, de a se ocupá cine-va cu asiédiaminte de pace, cáci undele turburátore ale unei miscâri nóue, care începudu iera din Francia avé sa sguiduie referintiele sociale de pâna acum în tóta Europ'a, se apropiu totu mai tare de marginile patriei noastre. Revolutiunea en 1848, care erá destinata

sa restórne din temelia sistemulu feudal alu evului mediu și sa sdruncine puternicu prerogativele claselor privilegiate și a natiunilor predominantore și în acestu coltiu de pamentu, chiamá și pre români la arme, pentru ca sa apere tronulu, cátra care au pastratu totdeauna o traditionala loialitate și credintia, și sa-si emancipedio natiunea de sub jugulu apasatoriu alu iobagiei. În fine trecú și acést'a tempestate viforósa peste capulu natiunei române. Adeveratu ca acést'a dovedise cu dieci de mii de victime alipirea sea cátra tronul și nisuinti'a de a-si scapá nationalitatea, dara 'si castigase celu putienu cunoscintia chiara despre puterea sea de viétia și scapase de iobagi'a dejositoré. Abiá se recise sângele versatu în resbelulu civilu și români brasioveni, fára de a se cugetá la perderile insemnate, ce suferisera prin revolutiune în starea lor materiala, reluare de nou ide'a nobila, de a infiintiá pre lánga scóla normala și unu gimnasiu romanescu. Ei asta-data, condusi de zelosulu lor protopopu I. Popasu acum episcopu alu Caransebesului pasira indata la lucru și în tómn'a anului 1850 deschisera prim'a clasa gimnasiala, asternandu totodata în numele celor doue biserici gr-or. din Scheiu și cetate o petitiune cátra ministeriulu de culte și invetiamentu din Vien'a, în care ceru incuviintiarea intemeindului gimnasiu de 4 clase cu 6 profesori obligendu-se a platí dela bisericá și prin colectiuni private pre profesori în decursu de 10 ani. Impregiurârde le suntu favorabile. Ministeriulu de atunci alu lui Thun, desi începe o era nóua de absolutismu și desi tientesce a germanisá pópoarele monarchiei austriace, spre a le puté mai usioru dominá, totusi avú acea parte buna pentru români, ca în tendinti'a sea de a contopi diferite elemente într'o singura massa homogena le lasá și româniloru cale deschisa, de a-si infiintiá scóle, firesce cu spesele lor. O impregiurare favorabila a fostu și aceea, ca tocmai pre timpulu acést'a se stabilise unu planu nou pentru gimnasiile austriace (Organisations-Entwurf von 1849), adoptându-se organizatiunea gimnasielor germane și în specie a celor din Prussia. Prin acést'a se delaturá sistemulu celu vechiu uciditoriu de spiritu și gimnasiile se destinara a fi institute umanitóre adoptate stârei mai nóue a sciintieloru, institute, în care tinerimea pre lánga o crescere rationala sa se introduca în tóte ramurile de sciintia, dara cu deosebire în limbele vechi clasice, care, cum e cunoscutu, contribuescu mai multu la consolidarea caracterului. O alta impregiurare norocósa pentru acestu gimnasiu a fostu, ca acést'a a avutu dela începutu în persón'a Dni G. Munteanu unu directoru zelosu, energicu și dedicatu cu totul acéstui institutu, pre care l'a condusu aprópe 20 de ani cu barbati'a și glori'a. Greutâtile, ce le a purtatu acestu meritulu barbatu, fiindu la începutu singuru profesorulu pentru tóte studiele unei clase propuse dupa unu metodu nou, l'au inbatranitu înainte de vreme. — Sub astfelu de auspicii infiintiare Brasiovenii gimnasiulu acést'a. Cu câtu ide'a conceputa și pusa odata în lucrare prindea radacini mai tari, cu atât'a crescea mai multu și zelulu Brasioveniloru. Nu erá destulu, ca se obligasera se sustiena unu colegiu de 6 profesori în decursu de 10 ani, ci ei se simtira indemnati a cladi și unu edificiu maretiu pentru gimnasiu. La 17 Sept. 1852 Escelenti'a Sea Andreiu bar. de Siagun'a, care 'si întrepruse puterile sele materiale, morale și spirituale pentru infiintiarea și sustienerea acéstui institutu, vine în persón'a a pune pétra fundamentale la acést'a clădire sânta. Me retienú, de a mai aminti pedecile, ce le intimpinara Brasiovenii inca la castigarea locului pentru acestu edificiu, cum trebuira sa 'lu cumpere numai pre ascunsu, precum si alte sicane din partea celor invidiosi. Dara nu potu retace entusiasmulu, cu care se grabegu români, a-

*) Présânti'a Sea P. Episcopu Ioanu Popasu a sositu numai Sambeta fiindu impededatu de a plecá mai curendu, ceea ce iudreptâmu cu ocașunea acést'a. Red.

vuli și seraci, din cetate și din pregiuru ca sa dea mâna de ajutoriu, fiecare după putința la ridicarea acestui sanctuaru. Cine nu cunoșce jertfele maritimose ale repositului I. Iuga (ca sa tacu de alții), cine nu are înaintea ochiloru pre venerabilulu V. Lacea, acelu tipu de român sincer și zelos care priveghia neobositu pentru efectuarea acestei întreprinderi? Și acést'a o facea acestu barbatu din cea mai candida iubire către națiunea și biseric'a sea, căci în simplitatea curatien'a inimei sele elu de siguru nu cugetă nici la laude nici la vre-o remuneratiune din partea cuiu. Astfelu edificulu pomposu precum ilu vedeti astadi, în mai putienu de 3 ani privea maretu peste Brasiovu dându dovada de harnicia Brasioveniloru. În Septembrie 1853 Escelenti'a Sea zelosulu nostru Episcopu se redica și vine iera în persóna aducendu cu sine decretulu Ministeriului de culte și invetiamentu din Vien'a, prin care se concede formalu deschiderea gimnasiului inferioru. O di frumoșă acést'a pentru românii brasioveni! Numerulu de 6 profesori prescrisu de planulu de organizatiune se completéza prin barbati zelosi, care lasându-si positiunea loru favorabila, ce o avusera până acum'a, alearga sa sustiena noulu focariu de educatiune și instructiune întemeiatu în acestu unghiu alu Romanismului. Astfelu în toamnă anului 1854 gimnasiulu inferioru român din Brasiovu sta deplinu organizatu și acomodatulu întru tóte sistemulu gimnasiiloru austriace. Scolarii esiti din acestu institutu continuându-si studiile loru la gimnasia superioare straine se sustienu în genere cu succesu bunu și prin acést'a se dovedesce pre deplinu, ca profesorii gimnasiului român suntu la înaltimea chiamării loru. În Ianuarie 1856 acestu gimnasiu se înzestréda de către ministeriu cu dreptulu de publicitate, ceea ce se face cunoscutu prin cuventări solemne tenute de profesori în tóte bisericile nóstre din Brasiovu. Dara curenda după acést'a pare ca unu periculu vrea sa amenintie romanitatea tinerului nostru institutu. Regimulu austriacu în tendința sea de a germanisá popórele monarchiei, tinde a prefaca și gimnasiulu acest'a într'unu institutu germanisatoriu, căci se nisuesce alu scóte cu totulu de sub arip'a protegetóre a biseriei și alu pune la dispușetiunea guvernului. Ba merge până acolo încatu pretinde dela profesori cá unele obiecte sa le propuna în limba germána. Acést'a se pare a succede cu atátu mai vertosu căci, durere, se aflara chiaru barbati de natiunea nóstă, care cu cuventu, ca trebuie sa ne emancipámu odata de sub „epitropi'a popéscă“ lucráu indirectu pre mân'a germanisárei. Dara întrepunerea energica a Esc. Sea Siagan'a, purtarea cea curagiósa a profesoriloru, care voiau mai bine sa se retraga decât sa propuna studiile în limb'a germána, precum și tenacitatea, ce o manifestara Brasiovenii pentru sustienerea dreptului loru de proprietari ai acestui gimnasiu, zadarnicira tóte încercările, de a paralísá spiritulu și limb'a nationala în acestu institutu român. Astfelu sub lupte și greutăți, supurtate inse cu barbatia, se petrecura 10 ani din vieti'a acestui gimnasiu. Dara acum obveni o crisa noua — materiale. Tempulu de 10 ani, pentru care se obligasera brasiovenii a sustiene gimnasiulu dela biserică și prin subscripțiuni private espirase. Nu s'au pututu inlesni toti contributori, cá Esc. Sea Siagan'a, repositulu I. Iuga și alții, cá sa-si capitalizeze contingentele loru anuale și sa formeze astfelu unu fondu, din care se sustiená institutul. De aceea se pare, ca gimnasiulu din lips'a mijlócelor materialu va trebui sa se desfiintieze. Dara cum se puté, cá brasiovenii sa lase sa cada unu opu fundatu cu atátu osteneța? Nu! Ei în acést'a strimtorare se îndreptara cu totii, efori'a scolara impreuna cu corpulu profesoralu, către fratii de dincolo cerendu-le ajutoriulu loru. Camerele legislative din Munteni'a și Moldavi'a votara la 1860 s' guvernulu principelui Coz'a cu ministrii Iepureanu și Cogălniceanu aprobára marimiosu sum'a de 1000 # cá subventiune anuală pentru acestu gimnasiu. Prin acést'a nu numai ca est gimnasiulu din crisa, ci i se deschise și calea, de a se desvoltá cu incetulu în gimnasiu completu de 8 clase. Dotându-se curendu după acést'a cu o subventiune anuală și din partea regimulu austriacu, se deschisera pre rendu și clasele gimnasiului superioru, acuirându-se profesorii ne-

cesari din barbati absoluti la Universitatea din Vien'a și prin Germani'a. La finea anului scolasticu 1866/7 numerulu acestor'a de 12 erá celu prescrisu de lege. Gimnasiulu astfelu completu se provediá prin stáruintiele Esc. Sele a Metropolitulu nostru cu dreptulu de a face esamene de maturitate și a dá scolariloru absoluti testimonii, care sa aiba valóre la tóte academiile și universitátile din imperiu. Diu'a de 7/19 Iunie 1866, în care depusera maturitate cei dintâiu 10 octavani ai gimnasiului nostru, a fostu o di solemnela pentru toti românii din Brasiovu. De atunci gimnasiulu mai scóse cu cei ce au maturisatu ieri, inca trei renduri de tineri maturi de a trece la Universitate. Numerulu Gimnasistiloru a crescutu din anu în anu, asiá încatu cifr'a de 80 ce o întempinámu pre la finea anului 1855, se radica acum la 300. Tóte aceste progrese le facu gimnasiulu nostru sub scutul aperiatoriu alu biseriei, care după ce fu recunoscuta prin diet'a tieriei cá biserică autonoma constituindu-se în sínódele sele amesurate canónelor bisericesci, luá în mai de aprópe considerare și organizarea și administrarea scóloru nóstre confesionale. În privinți'a invetiamentulu s'a observatu până acum planulu amintitu alu gimnasiiloru austriace, recunoscându-se acest'a din câte avem până acum, de celu mai acomodatulu pentru unu institutu umanisticu, care are de scopu o crescere solida și o instructiune uniformă. Profesorii acestui gimnasiu s'au nisuitu, sa radice institutul în înaltimea aceea, cá scolarii nostri pre lângă o crescere nationala religioșă sa se póta pune și în privinți'a cunoscintiloru castigat pre o trépta cu elevii celor mai bune gimnasii din imperiulu austriacu.

Cu începutulu erei dualistice în Austri'a se pare a se incepe o era noua și în vieti'a scolastica a popórelor de dincoace de Lait'a. Ministeriulu de culte și invetiamentu din Pest'a facu unele reforme și în organismulu scóloru. În privinți'a gimnasiiloru s'a fostu încercatu în anulu trecutulu sa introduca unu felu de sistemulu nou cam ruditu cu celu vechiu, numai augmentatu cu nisce reforme, care purcediendu din spiritulu materialisticu alu tempulu, tienteau a prefaca institutele umanistice și anume gimnasia inferioru în scóle reale. Proiectulu acestui sistemulu cadu însa, fiindu ca fu desaprobatu mai de toti barbati competenti. Ce mesuri se voru mai luá pentru gimnasii vomu vedé. Bine aru fi déca gimnasia s'aru lasá se fia institute umanistice, iera pentru sciintiele reale séu esecte s'aru în ființiá deosebitu cá se póte de multe scóli reale.

Astfelu ne aflámu, domnilor, la finea anului scolasticu 1868/9, la acést'a statiune a vieti'i nóstre scolare. Recapitulându-ne în memoria cele aretate vedemu, ca drumulu, care l'amu urmatu până acum, de-si a fostu greu și ostenciosu, dara ne-a remuneratu cu folóse destulu de mari. Statiunea insa, la care amu ajunsu astadi nu este inca sferistulu drumulu nostru. Ajunsi aci nu ne este iertatu a ne oprí pre locu, ci trebuie sa urmámu mai departe cu barbatia și zelu. Ba sa indoimu puterile nóstre cu atátu mai vertosu, căci orizontulu drumulu nostru nu se pare de totu limpede, ci în departare se zarescu nisce nuori de cetia, care amenintia a ne duce în ratacire nai'a expeditiunei nóstre. Incredindu-ne în spriginulu energicu alu capulu nostru bisericescu și scolaru și sustienuti de consciinți'a puterei nóstre de vieti'a, consciințiá castigata de rezultatele de până acum, sa staroimu cu totii în nisuinti'a nóstă pentru sustienerea și înflorirea acestui institutu, care ne castiga mai multu decât ori-ce respectulu și stim'a atátu a conatiuniloru nostri cátu și a strainiloru. Incheiu dara cu acea via dorintia, cá acestu gimnasiu sa înfloréscă inca multu tempu cá institutu romanescu de crescere și invetiamentu și sa servéscă pentru seculi cá monumentu stralucitoru de simtiulu celu nobilu și zelulu ce-lu aretara românii brasioveni pentru binele natiunei și alu biseriei. Acést'a o și sperámu cu totii, căci cum dice Fr. Hornfeck:

Ein Schiffein ist das Menschenherz,
Fährt ohne Rast und Ruh'
Mit seiner Lust und seinem Schmerz
Dem Land, der Hoffnung zu.

Caransebesiu 12 Iuliu 1869.

Escelenti'a Sea Domnulu Episcopu greco-catolicu din Lugosiu Alesandru Dobr'a, spre a îndemná pre fiii Eparchiei Sele de a alege deputati la congresulu catolicu din Bud'a-Pest'a, în circu-

lariulu seu din 15. Maiu 1869. publicatu și în nr. 74. a. c. alu „Federatiunei“ între altele aduce înainte și acelu motivu, cá greco-catolicii au lipsa de marea spriginire morala, ce trebuie sa o céra densii dela episcopatululu catolicu în cauzele loru controverse cu „neunitii“, carii voiescu: a lipsi pre greco-catolici de tóte posesiunile cástigate dela 1848, încóce.

De óre ce acestu motivu și respective insinuatune a Escelentiei Sele este calificatu de a seduce opiniunea publica și a pune pre greco-orientali, și mai vertosu pre consistoriulu competente alu eparchiei greco-resaritene române a Caransebesiului, în o lumina cá și cându acestu consistoriu și credinciosii gr. res. reprezentati prin elu aru dori a scurtá pre greco-catolici de óre-si cari posesiuni bisericesci ale loru cástigate legalminte, a se înavuti cu bunuri straine, și prin urmare a túrburá averea, pacea și liniscea altei biseriei séu confesiuni: ne vedemu constrinsi înainte de tóte a protestá solenelu contra acestei insinuatuni și a ó respinge cu indignatiune dela noi.

Ier' pentru lamurirea judecátiei nepartiale a opiniunei publice, mai alesu în acele párti ale Ungariei și Transilvaniei, în care genes'a cauzelor numite de către Escelenti'a Sea Domnulu Episcopu gr. cat. din Lugosiu de controverse cu neunitii, nu este pre deplinu cunoscuta, aflámu de lipsa a descrie în scurtu starea cea adeverat a lucrulu, pre carea cu parere de reu atátu cu privire la tempu cátu și la natur'a cestiunei, care cade singuru numai în sfera dreptului privatu, o vedemu iera-si pusa pre terenulu publicitátiei.

Ce midilóce s'au folositu spre introducerea unatiiei în unele comunitáti din Banatu, spre pagubitós'a desfacere a loru în 2 confesiuni, mai alesu în anii 1863. și 1864, acoperimu cu velulu uitárei, căci nu voimu sa atingemu o córda atátu de durerosá.

Acea impregiurare inse nu o potemu trece nici cum cu vederea nici retacé, ca minoritáti absolute ale locuitoriloru trecuti la unire retienu cu puterea până astadi bisericile nóstre greco-orientale, după ce iera-si numai cu forti'a, séu în unele casuri prin sentintie fortiate (Machtsprüche), le-au fostu ocupatu, ca preoti trecuti la unire în timpulu cându concordatululu erá ale treilea factoru fundamentalu în statu, nu din convingere, ci cá sa scope de vre-o pedépsa promeritata, relienu cu puterea până astadi sesiunile bisericiloru gr-or., și în fine, cá spre scandalu publicu preoti uniti, unde nu au biserică, intra impreuna cu credinciosii loru în biserică gr. or. și slojescu acolo (Silasiu), de si §. 7. alu articulu dietalu XX. din anulu 1847/8 ajunsu iera-si în deplina putere legala, precum și alte înalte ordinatiuni ministeriale mai nóue dispunú a priatu, cá asemenea biserică și averi bisericesci suntu și remánu eschisiva posesiune a biseriei gr. orientale române.

Precum este departe de noi a voi de a ne atinge séu a atacá o posesiune a vre-unei biseriei straine, tocma asiá nu potemu suferi nici noi, cá alții sa ne retiena cu puterea proprietátile legiuite, eschisive, neatacabile și nealienabile ale biseriei nóstre resaritene dreptu-maritóre române, și asemenea proprietáti legiuite, dar usurpate de alții dela 1848. încóce sub domnirea concordatululu prin sentintie fortiate, noi le vomu reclamá necontentitu, căci dreptulu și dreptatea suntu în partea nóstă.

În fine recercámu pre Esc. Sea dlu episcopu gr. cat. din Lugosiu cu tóta stim'a, cá sa binevoiescá a se folosi celu putienu în actele sele oficióse de numirea, ce ni se compete după lege cá nu cum-vá și noi basati pre principiulu reciprocitátiei se devenimu în acea neplacuta pușetiune de a ne folosi fatia cu greco-catolicii de vre-o nomenclatura astadi neusitata și odiósa.

Unu fiu credinciosu alu diecesei gr. or. române a Caransebesiului.

Scannulu Muresiului 11 Iunie 1869.
Domnule Redactoru! Astadi în 23 Iunie st. v. a. c. au esitu din nou o comisiune dela tribunalulu din M. Osiorheiu în persóna dlui Iosifu Columbanu și au cercelatu se véda ca bucatele, vitele, și cele-lalte ale romániloru din Ny. Szt. Benedek preluite totu de densulu, mai stau în starea loru de atunci séu bá? — Si convingându-se, cá tóte stau și se afla în starea loru de atunci, — nu scimú din ce cauza (de óre-ce ordinatiune nu au avutu) la unu român seracu, anume Vasiliu Andrasii i-au sigilatú totu ce au avutu, și l'au

admonitu că pâna în 8 zile să iese afara din casa și se o dea contelui Michailu Toldalagi cu înțregă moșie din launtru și din afara. Acesta dice că o va face cu toți românii din Szt. Benedek după expirarea celor 8 zile, demandându judelei comunale că pâna în 8 zile dela românii din Ny. Szt. Benedek se scotă 99 fl. iera dela disulu Vasiliu Andrassi 19 fl. v. a. spesele lui de calatoria. —

Ajungându-ne și acesta nenorocire sunt silitu din nou a ve rugă, că tristă noastră stare de scrisa în 1/13 Maiu a. c. și tramise d-vostre, se aveți bunătate a o da publicului spre cetire sub răspunderea noastră proprie. — Că se vedea și prestimătulu publicu român tristă noastră stare în care ne aflăm. — Căci noi în zădaru producem conștiința din 1819—20 care dovedesce din destul că moșii și stramosii noștri încă au fostu iobagi, și ca au plătitu darea, pentru înțregă moșia, atât în 1819—20 câtu și după 1819/20 pâna în 1848 și o plătim și noi pâna în ziua de astăzi. Și totuși Tabl'a regescă din M. Osiorheiu după cum se vede nu voiesce a sci de conștiința ci numai se dămu contelui moșia înapoi.

Ce se atinge de împartirea locului comunale trebuie să ve mai facu cunoscutu, că comisiunea dăsa au și esitu în timpul otaritu, sub presiunea dlui N. Gyárfási avendu de notariu pre d. L. Szabó, și cont Michailu Toldalagi, carele au voitu să împartiescă moșia luata dela românii între secui, și de români n'au voitu să scie nimic. Asia românii vedindu-se siliti au însinuat procesu, și asiă stă totu lucrulu încă pâna și astăzi etc. (Cele-lalte voru urmă în nr. viitoru. R)

România.

Notă agentului și consulu generale alu Franciei, sub nr. 307 din 15 Iunie, adresata ministrului afacerilor straine alu României în privința jidovilor.

Domnule ministru! O tinguire foarte grava a fostu transmisă presedintelui alianței israelite universale dela Parisu de către evreii din Moldovă, în privirea aplicațiunii circularului dlui ministru de interne către prefecti, în afacerea cărcimariilor și a percepțiilor de acise. Subscriitorii acelu documentu atesta că cu începere dela 5 Maiu din urma, evreii din comunele rurale au fostu expulsi din domiciliulu lor de delegatii autorității și sopusi la totu felulu de violențe din partea lor. În urmarea acestor dispozițiuni, patru sute familie aru fi sositu (la Berlad numai) în cea mai mare miseria (denuement).

Prevenitu de aceste persecuțiuni, comitetulu alianței israelite, a fostu dator să refereze despre aceste guvernulu imperiale, și am primitu în consecința dela Esc. Sea d. Marquis de La Valette ordinea de a exprima cabinetulu princiariu, sentimentulu penibil cu care a fostu veduța în Franci'a executiunea unei măsuri, care repune în cestiune principiile de dreptu și de justitiă, ce place a se consideră că definitivu asigurate în Principatele-Unite.

Tote puterile s'au pronunțiatu în anulu trecut, împreună cu opiniunea publică, contra măsurilor analoge la acele de curendu; ce lovira pe israelitii din Moldovă, și cabinetulu actualu trebuie să se ascepte a vedea reclamându-se nu cu mai puțină energie astăzi restituțiunea drepturilor, alu căroră exercitiu se refușă unei întregi clase de individi, pusii sub protecțiunea dispozițiunilor constituțiunii și convențiunii din 1858.

Guvernulu M. Sela spera că aceste escortatiuni amicale voru decide pe cabinetulu princiariu a pune capetu actelor de care se tanguescu israelitii și a retrage otarirea în virtutea căreia au fostu executate; pentru ea, fiecare din administratiile sei se pōta liberu exercită, ori care să fie religiunea la care apartine, industria ce-i convine să adopte.

A-siu fi fericitu, de ministru, să potu transmite la Parisu asigurarea că acesta dorința a fostu favorabilu primită; și ve rogu d'a binevoi să me faceți a cunoșce, câtu mai neintardiatu, rezultatulu delibateriunilor guvernulu alianței se, în privirea cestiunii ce amu fostu insarcinatu a supune, și care ve interesă asiă de multu conservarea bunelor se raporturi cu puterile garante.

Responsulu dlui ministru Cogălniceanu la adresa dlui D. Ghica, ministru de externe.

Domnule ministru! Amu cetitu cu cea mai mare luare aminte nota ce dnu Mellinet, agente și

consulu generale alu Franciei, va adresatu cu data 3/15 Iunie 1869, în privința isgonirii unui numeru de israeliti din comunele rurale ale Moldovei.

Recunoștința ce avemu pentru Franci'a și pentru gloriosulu seu imperator, marele binefacatori alu României, î-mi impune datori'a de a da dlui Mellinet și guvernulu ea reprezentă, explicațiunile cele mai leali și mai îndestulătoare asupra cestiunii ce tratăza not'a d-voastră se.

Acest'a o facu mai alesu în privire că, pe câtu vedu, guvernulu imperiale este reu informatu despre împregiurările israelitilor din Români'a, și datori'a noastră este de a convinge pe Franci'a și pe ceea-lalta lume civilizată că numai în Români'a nu suntu și nu voru fi persecuțiuni religioșe.

Mai înainte de tote, nu-mi potu ascunde cetirea acestei note.

Dela intrarea noastră în ministeriu, noi ne magulimu a o crede, amu datu și în afara și în intru probe destule despre politică noastră de moderatiune și de deplină legalitate, și acest'a în tote cestiunile.

În privința israelitilor, noi în deosebi amu luat tote măsurile reclamate de umanitate și permise de legile țerei, spre a asigura vieti'a, onora și averile lor; și, în timpul de aproape șapte lune, nici unu actu violentu nu a venitu să dea o demintire cugetărilor și măsurilor administratiunii noastre. Acestu rezultat, însă, nu l'amu pututu dobândi de câtu ținendu seama și de suferințele populațiunii române, pe care la intrarea noastră în ministeriu, amu gasit'o adunec iritata în contra israelitilor din județiile Moldovei.

Eramu, dera, în dreptu de a ne ascepte că guvernulu Francesu va fi celu d'anteu intru a recunoșce bunele noastre intențiuni și necontentele noastre staruție pentru a linișci patimele și a întemeia în țiera ordinea, prin satisfacerea dreptelor interese ale populațiunilor.

Din nenorocire, însă, începuse a me teme că bunele noastre intențiuni nu suntu în afara apăsate după cum amu fi în dreptu a ne ascepte. Vediu că israelitii nu recunosc indetulu totu ce ei datorăza administratiunii noastre și omenilor ce o compun. Veda cu machire, pentru d'nsii, că ei, în locu de a se adresă la generositatele națiunii române, la dreptatea domnului și corparilor legitime a statului, ei iera-si recurgu la intervențiunile straine. Acestu modu de urmare, o spunu cu tota francheti'a, nu este calea cea mai nemerită pentru că israelitii din Români'a să-si atraga simpatie la națiunii, cari le-a datu o largă ospitalitate, și asiă să adjunga a dobândi dela dreptatea ei o prefacere în condițiunea lor legală de astăzi.

Vinu acum la cestiune.

Escelenți'a Sea Marchisulu de La Valette intervine în acesta afacere interioară, și cu totulu de competența guvernulu român, în urmă tinguirii făcuta presedintelui alianței israelite din Parisu de către Jidovii din Moldovă, și apoi de către acesta adresata guvernulu imperiale și acest'a intervențiune Escelenți'a sea o face cu dreptulu de ministru alu unei puteri garante, și în privire că măsurile luate de administratiunea română contra cărcimariilor și acisarilor israeliti din satele Moldovei, aru fi o lovire a unor drepturi pusē sub protecțiunea dispozițiunilor constituționali și a convențiunii din 1858.

Despre plângerea israelitilor din Moldovă către autorități și asociațiuni straine, eu mi-amu rostitu mai susu opiniunea. Despre intervențiunea alianței israelite către guvernulu francesu, nu amu a dice nimic, acest'a fiindu afara din cerculu nostru de actiune. Sum însă datori'a a-mi face tote rezervele mele în privința teoriei, că neînvoirea jidovilor de a fi cărcimari și acisari în satele noastre aru fi o violatiune a convențiunii dela Paris, și că acest'a aru da unu dreptu puterilor garante de a interveni.

Escelenți'a Sea Marchisulu de La Valette este prea luminatu spre a sci că autonomi'a României nu datăza de eri. Principatele, Moldovă și Valachi'a, de secolii î-si au, și au sciutu a-si pastră, libertatea de administratiune și de legislațiune, asicurate fiindu aceste prin vechiele noastre tractate, încheiate cu cei mai ilustri și mai potenti sultani ai imperiului otomanu.

Tractatul din Paris, și convențiunea ce i-a urmatu, a facutu alt-eeva, de câtu a complectă și a pune sub garanți'a marilor puteri europene seculară noastră autonomi'a.

Acetsu dreptu a dobânditu o recunoșcere și mai întinsa, și mai absolută, prin preambululu pusu de către însuși puterile garante în capulu statutului dela 2 Maiu 1864.

Acestu preambulu rostescă tacesele: „Principatele-unite potu în viitoru a modifica și a schimbă legile cari privescu administratiunea lor din intru, cu concursulu legalu alu tutoru puterilor stabilite, și fără nici o intervențiune.”

În puterea acestui principiu, națiunea română și-a datu constituțiunea din 11 Iuliu 1866, care înlocuesce convențiunea din 1858 în totu ce privesce organizațiunea internă a României.

Facu dera, apelu la înaltă întiepciune și la cunoscuta nepartinire a marchisulu de La Valette, să hotarască singuru deca un'a se mai multe puteri suntu acum în dreptu de a interveni în afacerile interne a României, și prin urmare, a-i lovi autonomi'a, cându frumosa lor misiune este tocmai de a o aperi în calitatea lor de puteri garante!

Intervențiunea puterilor în cestiunea israelitilor, pe baza convențiunii, aru fi apoi și cea mai puțină nemerită; căci, tocmai convențiunea din 1856, art. 46, și constituțiunea din 1866, art. 7, prevedu pentru israeliti unu regimu excepționalu.

Facendu-mi reserva în privința cestiunii de dreptu, amu acum de o plăcută și respectuoasă datori'a de a da guvernamentulu imperiale explicațiunile cele mai largi și mai îndestulătoare în privința faptelor.

De giote latină, deprinsi a vedea în Franci'a marea lor sorora și glorioșă lor binefacătoare, românii țin, mai pre susu de tote, la buna voință și stimă națiunii francese și imperatului seu.

Aru fi, dera, o nenorocire pentru noi că guvernamentulu imperiale să aibe idea că în Români'a este, seu aru putea fi vre-o dată persecuțiune religioșă.

Tolerența religioșă este o virtute stravechiă pe țărmurile Dunării de jos. De secolii ospitalitatea data strainului este scrisă pe drapelurile noastre, și ca o virtute stramosieșă, ea este practicată și de noi atât în palatul bogatulu câtu și în bordeiulu saraculu.

Istori'a este martura că în vremea cându în Spani'a omenii se ardeau pentru opiniuni religioșe, în vremea cându jidovii, că jidovi, se isgoneau din Germani'a, Români'a le acordă o largă ospitalitate, carei'a densă astăzi devine victima! Nu, dera, o asemenea țiera pōte fi teatrulu unei persecuțiuni religioșe, pōte fi calificat de barbară și data prada reprobatiunii lumii civilizate.

De unu timpu încōce ni se arunca sistematically aceste calificări. — D-vōstra, în calitate de ministru de externe, cunoșceți mai bine decatu mine cauzele secrete ale acestei radicări subite de paveze în contra noastră.

Eu, că ministru de interne, nu potu dice decatu că opiniunea publică din strainatate este îndusa în erōre, și că cestiunea nu este bine cunoscută.

În adeveru, în Români'a, cestiunea jidovilor nu este o cestiune religioșă; ea este o cestiune națională, și totu deodată, o cestiune economică.

În Români'a jidovii nu constituiescu numai o comunitate religioșă deosebită; ei constituiescu în tota puterea cuventulu o naționalitate straină de români prin origine, prin limba, prin portu, prin moravuri, și chiaru prin sentimente.

În Români'a israelitii nu suntu ceea ce suntu în țerile civilizate adică: francesi în Franci'a, englesi în Angli'a, italieni în Itali'a, germani în Germani'a, deosebindu-se de cei-lalti locuitori ai acelor țeri numai prin religiune, iera în tote cele-lalte fiindu asimilati cu deseversire cu cele-lalte clase ale populațiunii; și acest'a cu multu înainte de a fi dobânditu acele drepturi pe cari ei le reclama în Români'a înainte de a fi devenitu de faptu români.

Și guvernulu, și națiunea, avemu totu dreptulu și datori'a de a ne îngriji de progresulu acestei națiuni straine ce sta în mijloculu nostru, și care necontentu sporesce prin emigrarea jidovilor din Galiti'a și Podoli'a, învecinate provincie ale vechiei Polonii.

Nu este, prin urmare, la mijlocu persecuțiune religioșă; căci, de aru fi asiă, israelitii aru întem-pină interdicțiunii seu restricțiunii și în exercitiulu cultulu lor, ceea ce nu este. Sinagogele lor nu s'aru radică libere alaturea cu bisericile crestine.

Invetiamentulu loru religiosu, publicarea cârtiloru loru de cultu, asemenea nu aru fi invitoe.

Déca rabinatul, déca invetiamentulu religiosu, déca institutiunile de crescere si de bine-facere suntu mai inapoiate la jidovi decâtu la crestini, ca s'a este insasi putien'a iniciativa si gradulu inopoiatu de cultura a marei majoritati a israelitiloru, si in deosebi a celoru de preste Milcovu. Putienulu progresu ce israeliti din Moldov'a au facutu in ultimii ani in aceste ramure ale imbunatatiriloru religiose si sociali, acést'a o datoréza numai guvernului român, si sâ-mi fia permis de a ne dice, si mie in deosebi, carele in intretulu rendu, cându amu avutu onóre a fi pusu in capulu ministeriului de interne, chiaru cu compromiterea mea inaintea compatriotiloru mei, si trebuie sa o dîcu si in contr'a vointiei si prejudiciiloru majoritátiei israelitiloru, amu lucratu cu staruintia la luminarea tineriloru loru si la asimilarea loru cu cei'a-lalti locuitori ai Romaniei.

Eu me voiu oprî aci, in privintia lucrâriloru mele : voiu lasá sa vorbésca pentru mine alaturatele acte (liter'a A. si B.) cari mi s'au adresatu de câtra cei mai notabili israeliti din Iassi si din Bucuresci, si ale câror'a nume trebuie se fia bine cunoscutu aliantiei israelite din Parisu.

Din cetirea aceloru acte credu ca dlu Marchis de La Valette va dobandi convictiunea ca insii cei mai luminati dintre israeliti se plângu de ignorantia si de prejudiciile marei majoritati a coreligionariloru lor, si ca aci este obstacululu celu mai mare care va impedeá pentru multu tempu inca realtiarea cultorei israelitiloru, si prin urmare si asimilarea loru cu românii.

Va mai vedé Escelenti'a Sea ca in vremea cându cele-lalte populatiuni si comunitati din tíera reclama desfiintierea autonomiei ce li s'a datu cá unu daru funestu, pentru ca-i lasa préda ignorantiei si prejudiciiloru multimei.

In fine, totu acele acte voru aretá ministeriului francesu totu ceea ce eu in succesivele mele administratiuni amu facutu pentru luminarea si invetiatur'a israelitiloru, si ca, prin urmare numai administratiunei din care amu onóre a face parte, si nóua in deosebi, nu ni se póte aruncá numele de barbari si de persecutori in materia de religione.

Amu tratatu partea natiunale, si in trecatu si cea religioasa a cestiunei ; voiu abordá acum si partea economica.

Totu acei'a cari a visitatu Principatele, si in deosebi Moldavi'a, s'a inspaimentatu de aspectulu tristu, spre a nu dice mai multu, ce-lu infatisiéza israelitii polonesi, cari impoporéza orasielo nóstre. Cându ei au cercetatu mai in fondu comerciulu, industri'a si mediele de vietuire a acestei multime, acesti calatori s'au spaimentatu si mai multu, cáci au vediatu ca jidovii suntu consumatori fára a fi producatori, si ca marea, si potu díce singur'a si principal'a loru industria, este debitulu beuturiloru. — Representantii puteriloru cari resida in Iassi, amu convictiunea ca ei insii recunoscú acestu reu grozavu ce róde anim'a Moldaviei! si déca mi-arú fi permis a chiamá de martoru pre unulu din acesti agenti ai puteriloru europene, cari, cá puteri crestine trebuie sa aiba mila si pentru crestini din Moldavi'a, nu a-si avé trebuintia sa recurgu la nimenea altulu decâtu a fi insusi consululu Franciei din Iassi.

De aceea, nu de astadi, ci deapúrea, in totu tempulu si sub tóte regimele, toti domnii, toti barbatii de statu ai Romaniei, toti acei'a ce póta unu interesu via pentru tíer'a lor, s'au preocupatu de necesitate de a oprî esplotarea poporulu român prin unu altu poporu strainu lui, — prin jidovi.

(Va urmá.)

Varietáti.

* * Dlu inspectoru generalu alu gimnasiiloru r. catolice din Transilvania Alesandru Páll petrece aici de vre-o câteva díle, a presiediatu la esamenulu de maturitate si alte esamine tienute in gimn. de statu de aici. Audimú ca s'a exprimatú in unu modu favorabilu asupr'a celoru aflate la gimnasiulu de statu, si in ceea ce privesce activitatea profesoriloru precum si responsurilo eleviloru.

* * Festivitatii. Astadi se incepu aici unu siru de festivitati a mai multoru re-uniuni cari festivitati voru durá optu díle.

* * In dílele acestea ni a aretatu unu domnu o moneta antica de argintu. Monet'a póta pre partea deasupr'a figur'a unui capu laureatu. In giurulu acestui capu se afla inscriptiunea : MAVREL ANTONINUS AVG. Pre partea inversa se afla figur'a fortunei siedindu si tienendu in drépt'a cârm'a si in stâng'a cornulu abundantiei. In giurulu figurei acesteia se afla inscriptiunea : TR. P. XXXIII. IMPX COS. III. va se dica, tempulu tribuniatului, imperiului si a consulatului celui reprezentatu prin fig. de pre moneta. Monet'a e de marimea unui dieceriu de ai nostri si se vede a fi de pre tempulu imperatului Marcu Aureliu Antoninu, fiulu adoptivu alu lui Antoninu Piu. (Figur'a carea se afla pre partea inversa e cercumscria pre unele monete : „Faustina Augusta“ „Fortunae muliebri.“ Faustin'a a fostu fii'a lu Ant. Pius si muierea lui Marc. Aurel. Ant. Aug. Dupa mórtea Faustinei imperatulu o a pusu intre dieese, cu tóte ca iertat'a n'a fostu toc-m'a dintre modelele de virtute femeiesca, din respectu câtra noroculu ce 'a facutu cu dens'a. M. Au. Ant. dícea de multe ori ca numai ei are sa-i multamésca pusetiunea lui.)

Monet'a s'a aflatu din susu de Boitia, pre malulu dreptu alu Oltului in loculu numitu Rude. Loculu acest'a, acum câmpu, dupa traditiune a fostu ceva opidu, pentru ca se afla afara de monete si ruine multe de zidiri si alte urme române. De aici ni se spune ca se intinde unu dramu spre Oltu care trece spre Porcesci. — Monetele, urmele de ruine si traditiunea suntu unu impulsu destulu de mare de a trage atentiunea ómeniloru nostri câtra aceste locuri si a umblá mai cu crutiare cu totu ce se afla pre densele. Déca se va stinge ori-ce urma prin pradarea monetelor pentru castigu si déca se va nimici materialulu din ruine asiá cu usuratate, se voru perde monumente, cari aru putea da deslusiri frumóse despre trecutul aceloru locuri si despre trecutul aceloru ce au locuitu in vechime pre aceste locuri precum si despre urmasii lor.

Nr. 23—2

Escriere de concursu.

Pentru ocuparea postului de invetatoriu de clas'a I, la scól'a capitale greco-orientale in Vistea-inferióre, ce deveni vacante, se escrie concursu.

Cu acestu postu este impreunatu unu salariu anuale de 120 florini v. a.

Competitorii au sa-si tramita concursele pâna la 15 Augustu anulu cur. calindariulu gregorianu la subsemnatulu, si voru documenta :

- ca marturicescu religiunea greco-orientale si au purtare buna ;
- ca afara de limb'a romána a invetiamentului cunoseu si alta limba patriotica si carea ?
- ca suntu pedagogi absoluti, séu ca au servitu in scóla cu succesu bunu ;
- ca cunoscú minimum cantárele bisericesci usuali.

Individii deplinu calificati adeverindu capacitate potu asceptá remuneratiune extraordinaria.

Dela eforia scólei capitali greco-orientali a Vistea-inferióre.

Fagarasiu, 13 Iuliu 1869.

Ioane Codru Dragusianulu,
vice-capitanu, presiedinte oficiale.

(25—3) **Concursu.**

Devenindu la scól'a populara gr. or. din Sebesiu stationea invetiatorésca de a II-a clasa vacanta, prin acést'a se escrie concursu pâna la 15 Augustu a. c. cal. vechiu.

Cu acestu postu este impreunatu unu salariu de 200 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá acést'a statione, au de a asterne pâna la numitululu terminu la inspectiunea scolare tractuale in locu, urmatórele documente :

- ca au absolvatu IV clase gimnasiale si cursulu pedagogicu séu clericale,
- ca au deplina cunoscintia despre cantárele si tipiculu bisericescu,
- ca au viétia morala nepetata.

Cei mai multu calificati voru avé preferintia.

Sebesiu, in 6 Iuliu 1869.

Comitetulu parochiale gr. res.
I. Tipeiu,
Presied.

24—3

Concursu.

Pentru ocuparea stationei vacante de invetatoriu la scól'a populara gr-or. romána din comunitatea Maciov'a, ce este ingremiata maritului comitatulu alu Carasiului si protopresbiteratului gr-or. românulu alu Caransebesiului, se escrie prin acést'a concursu.

Cu acést'a statione suntu impreunate urmatórele emolumente anuale :

- in bani gat'a : 84 fl. v. a.
- in naturali : 12 meti de gráu ; 24 meti de cucuruзу ; 100 puncti de clisa ; 100 puncti de sare ; 15 puncti lumini ; 3 jugere de pamentu si cuartiru liberu.

Doritorii de a ocupá acestu postu invetiatoriu voru avé a inzestrá petitiunile loru concursuale — timbrate dupa cuviintia — cu estrasulu de botezu, cu atestatu despre absolvarea cu sporiu bunu a cursului pedagogicu in institutul preparandialu din Aradu, apoi despre serviciulu de pâna acum si portarea loru morala si politica, si astu-feliu inzestrate le voru substerne venerabilului consistoriu alu Caransebesiului pâna in 7/19 Augustu a. c.

Caransebesiu in 26 Iuniu 1869.

Consistoriulu diecesei Caransebesiului.

Nr. 95. 1869.

(12—2)

Edictu.

Danu Ispasu din Ribiciór'a, — comitatulu Zarándului — de 12 ani a parasitu cu necredintia pre legiuit'a lui socia Mari'a si pribegesce in lume fára a se sci loculu ubicatiunei sele, este prin acést'a citatu, cá in terminu de unu anu si o dí dela datulu subsemnatu sa se infatisieze subscrisului foru matrimoniale ; cáci la din contra si in absentia lui se va pertractá si decide — in sensulu S. S. canóne ale bisericiei nóstre gr. or. — procesulu divortiale incaminatu de soci'a lui.

Bradu, 5 Iuliu 1869.

Forulu matrimoniale gr. or. alu tractului Zarándului.

Moise Lazaru,
Protopresviteru.

Citatiune edictala.

Constantinu Jivi nascutu din Lugosiu, in maritul comitatulu alu Carasiului, care de mai multi ani a parasitu cu necredintia pre legiuit'a lui socia Mari'a Jivi, nascuta Teodoru, iera din Lugosiu, si a cârui'a ubicatiune pâna astadi nu se scie, se provóca prin acést'a, cá in terminu de unu anu si o dí dela publicarea acestei citatiuni sa se infatisieze inaintea subscrisului Consistoriu diecesanu, cáci la din contra — amesuratu prescrielorú sântelorú canóne ale dreptumaritórei nóstre bisericiei resaritene — pre basea actiei substernute de legiuit'a lui socia se va decide caus'a acést'a divortiale si in lips'a lui.

Caransebesiu din siedinti'a consistoriala tienuta in 26 Iuniu 1869.

Consistoriulu diecesei Caransebesiului.

(25—2)

35—2

EDICTU.

An'a lui Georgiu Tatu, care de 7 ani a parasitu cu necredintia pre legiuitulu seu barbatu Ioanu Colacea, ambi din Resnovu in districtulu Brasiovului, — pribegindu in lume, si nesciindu-se loculu unde se afla, se citéza prin acést'a, cá in terminu de unu anu, si o dí, dela datulu de fatia sa se presentieze inaintea acestui Scaunu protopopescu, cu atát'a mai vertosu, cáci la din contra, procesulu matrimoniale pornitu asupr'a-i din partea barbatului seu, se va pertractá si se va decide si in absentia ei, dupa prescrierile S. S. canóne ale bisericiei nóstre greco-orientale. Dela Scaunulu protopopescu alu Branului.

Zernesti, in 16 Iuniu 1869.

Ioanu Metianu,
Protopopu.

Burs'a de Vienn'a.

Din 16/28 Iuliu 1869.

Metalicele 5%	63 55	Act. de creditu	305
Imprumut. nat. 5%	72 85	Argintulu	121 75
Actiile de banca	754	Galbinulu	5 92